

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 10. polnoči. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; po pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—.

: Telefon številka 303. :

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Franciškanski ulici 8. Opisni se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmi vrsta, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko.

: Telefon številka 303. :

Slovanski evangeliški shod.

Te dni se je vršil v Pragi anglo-češki evangeliški shod, h kateremu se je pridružil pripravljali slovenski evangeliški shod. Ta shod je imel namen, zbrati slovenske evangeliške na veliki shod slovenskih evangeliškov v Pragi 1. 1915.

Leta 1915. se bo namreč v celem češkem narodu z velikimi slavnostmi praznovala 500letnica Husove smrti. L. 1415. so v Kostnici na cerkvenem koncilu sezgali češkega reformatorja Jana Husa, ki je na podlagi evangelijske nastopil proti tedanji objektivni duhovščini in je dokazal, da je resnica, kakor jo je učil Kristus in kakor je ohranjena v evangelijski, izginila iz katoliške cerkve in da je duhovščina sama najbolj protikršćanska, ker živi bogato in razkošno, namesto da bi živel po nauku ljubezni.

Zato je bil Hus od papeža in škofov obsojen na gremo in je bil 6. julija sezgan, njegov pepel pa je bil vržen v reko Ren.

Spomin na mučenika Jana Husa je bil vedno živ med češkim narodom in šele v dobi protireformacije se je jezuitom posrečilo nekoliko izbrisati spomin na one čase s tem, da so si izmislili Janeza Nepomuka in da so njemu na čast prirejali slavnosti, ki so se vršile prej v spomin Jana Husa. V začetku narodnega probujanja pa se je zopet obudil spomin na Husa, saj je on začetnik novočeške literature, kakor pri nas Primož Trubar. — Proslava Husovega spomina se sedaj vrši na Češkem vsako leto na 5. julija zvečer. Posebno od sedemdesetih let sem so se vršile razne proslave in se mu je postavilo tudi več spomenikov. Toda najlepši spomenik bo stal v Pragi, kjer se odkrije leta 1915 v spomin 500letnice.

Sedanji shod slovenskih evangeliškov ima namen, da pripravi vse potrebno za velik evangeliški shod, ki naj leta 1915. proslavi Husov spomin. Vkljub temu, da se je o shodu v javnosti malo govorilo, je bil shod mnogoštevilno obiskan.

Govorili so na njem Čehi, Slovaki, Lužiški Srbi, Poljaki in Bolgari. Iz tega shoda se je videlo resno stremenje evangeliškov po tem, da osvobodijo vero iz ozkih spon dogem in starih tradicij in da dajo modernemu svetu — vero evangelijsko.

Na eni strani skrajni klerikalizem — zem, na drugi skrajni kulturni boj. Zadnja doba pa je čula mnogo resnih besedi globoko vernih ljudi — in ne najmanjši med njimi je bil Lev Tolstoj — ki so klicali: nazaj k evangelijski.

Tudi spomin na reformacijo in reformatorje je imel namen dati modernemu svetu lepo dedščino preteklosti.

Slovanski svet je danes razdeljen po veri večinoma na pravoslavne in katoliške, kakor so se med pravoslavni ohranile razne sekte, tako so se

tudi med zapadnimi Slovani ohranili sledovi reformacije (na Češkem, Moravi, Slovaškem pri Lužiških Srbih in tudi drugod). Ti sledovi se skušajo zbrati skupaj kot slovenski evangeliški. Klerikalizem je dovolj v starem pravoslavnem svetu, kakor v katoliškem, zato je evangeliško gibanje našlo mnogo privrženec, posebno v sedanji verski krizi.

Shod 1. 1915. pa ima namen združiti vse, ki se bojujejo za svobodo verskega prepričanja. Zato opozarjamo na ta shod, ki ima tudi za nas svoj pomen.

Ob času, ko se vse vprašanje suče okoli druginje, se bo morda zdelo čudno, da govorimo o tem gibanju. Toda iz vsega vidimo sledeče: ob času, ko versko klerikalna stranka s svojo politiko pusti strdati milijone ljudi in vodi ljudstvo po potih sovražstva ter spravlja v nevarnost javni red, se oglašajo resni verski glasovi, ki imajo brezdvoma bodočnost.

Iz slovenskih krajev.

Iz Sodražice. Dne 10. t. m. se je pri nas vršila veselica v korist proslavljenemu gasilnemu društvu. Ob tej priliki je blagoslovil g. župnik novo brizgalno. V paviljonih so stregle gospe in gospodične, ter vztrajale do konca veselice na prostoru. G. župnik je imel po blagoslovljenju govor, v katerem ni mogel pustiti politike na strani, kakor n. pr. trobentači. Naredil se je tudi prostor za ples. Ko pa je prišel župnik s svojo klerikalno bando na kraj veselice in zagledal začudeno plesišče je takoj privlekel mizo in klopi in se vsedel sredi plesišča z svojo izbrano čukolado. Slavni tamburaški odsek iz Ribnice je nato trikrat izborno zaigral „Sokolsko koračnico“, kar je župnika tako bolelo, da se je kar zvil na stolu. Odborniki so namreč podpisali izrecno na željo župnika pogodbo, da ne bo plesa, ker drugače bi župnik ne hotel blagosloviti brizgalne. Blagoslovila bi se lahko vseeno, čeprav ni duhovnika zraven na drug način. To pa drugim ni bilo všeč da bi imel župnik povsod glavno besedo. Naenkrat so se fantje spravili plesat. Župnikovi pristaši so bili silno razburjeni in tako se je zgodilo, da je eden izmed njih udaril enega plesalca. Naši fantje pa so nato vrgli mizo in klopi z odra, nakar je župnik ostal sam z svojimi pretepači kot glavar na sredi in čez nekoliko časa, ko mu ni bilo več obstati, pobegnili, in okoli sebe klical ženske, — da jim razlaga resnico božjo. Radi tega je bilo vse razburjeno in čigava je bila škoda — Gasilnega društva. Sedaj se naj zahvalijo člani svojemu slavnemu odboru in velečastnemu načelniku, ki zahteva da mora voditi vse le čukolada. Dobro bi bilo, ako bi se izvolil drug odbor, potem bo veselica drugače uspeła kakor danes. Če bomo imeli tak odbor kakor meč, ki na dve strani reže, ne bo nič. Malenkostno je, če omenim mimogrede neko človeče

po imenu Franc Sakiš, posestnik žage, ki je že popoldan na veselici goste kakor tudi drugo občinstvo izganjal iz veselice, na katerega se pa nihče ni oziral. Upamo da se stvar poboljša. Drugič kaj več. Gradiva se bo že dobilo.

—a—

DNEVNE VESTI

Cvet konflikcijske prakse je sledeči slučaj: Pred časom je prineslo „Jutro“ članek o „vatiškem jetniku“, v katerem je bilo opisano, kako se po prižnicah govori o papeškem uboštvi in koliko dohodkov ima papež na leto. Naša slavna cenzura je članek v celoti zaplenila. Mi smo se proti temu pritožili in naši pritožbi je bilo deloma ugodeno — in sicer tako, da se je potrdila konflikcijska nekaterih ostrejših odstavkov, dočim so se pustili ostavki, ki so bili povzeti deloma po zgodovini deloma po „Grazers Tagblattu“, ki je nekaj dni prej prinesel natančno našteje papeževih dohodkov. Ljubljanski cenzor s tem ni bil zadovoljen, se je pritožil in glejte druga inštanca je potrdila članek zopet v celoti, torej tudi one podatke, ki jih je nekaj dni prej prinesel Tagblatt. Kar je namreč dovoljeno v Gradcu, ni dovoljeno v Ljubljani, kar sme „Tagblatt“, ne sme „Jutro“. Tako varujejo skrbni nemški cenzorji slovenski narod pred pohujšanjem.

Narodno-napredna zmaga pri občinskih volitvah v Predtgu pri Radovljici. V nedejo dne 10. t. m. so se vršile občinske volitve v Predtgu pri Radovljici, kjer so zmagali sijajno naprednjaki z osmimi obč. odborniki. Klerikalci so s težavo dobili štiri moze. — Dan se dela! Živeli napredni volilci!

Klerikalno dijaštvo in podporna društva. Narodno-radikalno kot napr. svobod. dijaštvo prireja pridno veselje v prid dijaškim podpornim društvom. Kaj pa klerikalno dijaštvo? Ali klerikalci ne mislijo več prositi podpor v Gradcu, na Dunaju in Pragi? Dvomimo. Lani je praško podporno društvo podpiralo tudi klerikalce, kljub temu, da isti društvo ne samo bojkotirajo, ampak celo oziru istemu agitirajo. Kljub temu, da jih je „Omladina“ na to trikrat opozorila — ti parasiti niso zinili. Ali je klerikalna morala res tako kosmata, da si bodo klerikalni koritarji tudi letos polnili svoje site trebuhe z naprednimi podporami, napredno dijaštvo pa pri tem stradal in prezebal? Naj napredni dijaši ukrenejo v tem oziru potrebne korake, ako bodo klerikalni študenti res tako nesramni: ker klerikalci je zmožen naprednemu lačnemu dijaču iztrgati iz ust vsak grizljaj. — Tudi primorsko dijaštvo bi lahko kaj storilo v prid podp. društev: Balkan, Adria (?) in drugi, Vesna etc.

Demisija bana Tomašiča. Več nemških listov, zlasti „Grazers Tagblatt“ je trdilo, da poda hrvaški ban Tomašič svojo demisijo v najkrajšem času. Zagrebški uradni list pa te vesti

odločno dementira ter trdi, da je stališče bana popolnoma neomajano. Seveda dokler bo na Ogrskem gospodaril Khuen, bo vršil na Hrvaškem politiko njega veren učenec Tomašič.

Kaj se bode pripetilo dne 2. decembra letos? Tega dne praznuje naša država 63. obletnico vladanja našega cesarja; mali slovenski narod pa obhaja ono srečno uro in minuto, ko so mu previdne „rojenice“ poklonile v novorojencu, poznejšem dr. Fr. Prešernu, nedosežnega pesnika-heroja; 2. decembra 1911 je slučajno zadnja sobota pred adventom in se sme tudi po cerkvenih zapovedih prav od srca rajati in plesati — in četrtič, a ne na poslednjem mestu bode praznovala „Narodna čitalnica v Ljubljani“ v vseh prostorih „Narodnega doma“ svojo petdesetletnico na posebno slovesen način in prepričani smo že naprej, da bode naša živahna mladež v preveslem rajanju prestopila — v adventni čas!

Manica Komanova v češkem prevodu. Češki „Plzenské listy“ je v soboto 9. septembra objavil podlistek: „Tak je v životi“, ki je prišel izpod peresa gđ. Manice Komanove in katerega je priobčilo „Jutro“ dne 2. avgusta t. l. To je vsekakor zelo laskavo priznanje za njo, kakor tudi za vse Slovenke sploh, zlasti ako se upoštevamo, da se je Komanova kot bivše kmetstvo dekle brez vsake posebne izobrazbe povzpela do toliko napredka. Gđ. pisateljici k temu iskreno čestitamo želeč ji še mnogo uspehov na literarnem polju!

Za „Pesem od nebeške trobente“, ki jo je pela Ciril-Metodovim skupščinarjem gđ. Podkrajškova na povratku v Ljubljano, se je nabralo 11 K 23 vin., ki jih je prejela blagajnica „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Živela rodoljubna pevka, živeli rodoljubni darovalci! Naj bi „Nebeška trobenta“ pritožbentala naši prekornisti družbi še marsikako krono!

Kako se ubraniti živinskim kužnim boleznim! Pod tem naslovom ste priobčili v „Jutru“ z dne 8. t. m. članek o razmerah v ljublj. klavnici glede kužnih bolezni. V obrambo naj mi bode dovoljeno priobčiti nastopno pojasnilo. Ljubljanska klavnica je bila zgrajena pred kakimi 30 leti in je od govarjala v tisti in tudi poznejši dobi vsem potrebam. Danes je to drugače. Vkljub raznim popravam in prezidavam je še vedno več občutljivih nedostatkov, ki se pa ne dajo kar čez noč odstraniti. Največji nedostatek je, da manjka kontumacijski oddelek kakor ga zahteva vlada oz. ministrstvo. Promet z živino se je na vse strani povzdignil, klavna živina se dovažala ne le iz domačih krajev temveč tudi iz oddaljenih dežel in celo iz inozemstva. Umevno je torej, ker so razni kraji okuženi, da se z uvozom kaj lahko zanesa kužna bolezen v naše kraje, kakor se je faktično o Božiču zgodilo in da je treba vse ukreniti, da se to prepreči. Radi tega pa imajo sedaj že vse večje klavnice posebne kontumacijske oddelke,

kamor pride vsa okužba sumljiva ali iz okuženih dežel vpeljana živina. V prvi vrsti živina iz ogrskih dežel in Bosne. Kontumacijski oddelek je popolnoma ločen od druge klavnice in je „klavnica zase“, obstoji pa iz hlevov za govedo in prašiče, klavnice za govejo živino in prašiče, spiralice, oblačilnice desinfekcijskega oddelka itd. Ves ta oddelek je zvezan z železnico, da se živina brez prekladanja postavi v klavnico. Ljubljanska klavnica pa žalibog dosedaj še nima take naprave kljub temu, da je ravnateljstvo že z ozirom na aprovizacijo mesta opetovano na to povdarjalo in nujno priporočalo zgradbo kontumacijske klavnice. Seveda bi stala vsa stavba nad 100.000 K in je treba za to privoljenja občinskega sveta, katerega pa nimamo in dokler ga ne bomo imeli, se ne da vzlic vsem lamentacijam nič storiti. Zgradba kontumacijskega oddelka (klavnice) je danes pereče vprašanje in veliko bolj nujna kakor pa zgradba tržnice. Kaj koristi lepa, moderna tržnica, ako nam pa manjka klavne živine? Ker nimamo kontumacijskega oddelka, se le v redkih slučajih dovoli uvoz živine iz Hrvaške, Bosne ali Ogrske in še to pod jako težkimi pogoji. Da ima pri takem uvozu klavne živine dotični mesar mnogo sitnosti in neprilik, živinozdravniki pa še posebej veliko odgovornost, je popolnoma umevno. Očividno je, da ravnateljstvo mestne klavnice ne zadene nikaka krivda, ako še nimamo kontumacijskega oddelka in da se moramo „kretati“ kakor vemo in znamo. Da bi imeli mesarji radi tega, da se jim v sredah, to je na sestanek dni do 1. ure (in ne do 2.) ne dovoli klati, kako škodo ali da bi se živina ki pride po železnici in mora baje čakati do 2. popoldne, mučila, je pa nič. V sredah se je itak malo klalo, in za tistih par komadov je časa popolnoma več kot dovolj. Tudi imata oba živinozdravnika na semnju dovolj posla in ne moreta hkratu še živino v klavnici nadzorovati. Kličete, da se naj red napravi, no, vsaj to je red, kaj pa hočete še več! Le pogledite malo po drugih klavnica in videli boste, kako se tam postopa! Torej le ne dlake cepiti, cenjeni gg. mesarji! — Pavel Skale, ravnatelj mestne klavnice.

Narodni dom in Čitalnica v Ljubljani. Če smo prihajali svoje dni srednješolski dijaši iz počitnic zopet v Ljubljano v šole, našli smo navadno vse šolske sobe, stopnišče, telovadnico itd. lepo opremljene in prenovljene: enak občutek sem imel, ko sem se vrnil zadnje dni iz večtedenskega bivanja na deželi zopet v belo Ljubljano. Prišedši v svoj stari zavčaj, „Narodni dom“ sem zapazil, da se je ta na zunaj in znotraj kaj prijetno spremenil: dobil je nov in čiljiv napis, pročelje je prenovljeno, stopnišče in skoraj vse sobane in sobe so na novo preslikane. Razsvetljava je izredno intenzivna, vsi lestenci so dobili najboljše in jake nove žarnice, tako da je tudi s polovico žarnic močje popolnoma dobro razsvetliti pro-

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

— Torej — dati vam hočem priliko; potem vas bom smatral odvezanega kakršnekolik hvaležnosti, ker pravite, da mi hočete biti hvaležni.

— Govorite, gospod.

— Kakor kaže, ne bom mogel ves dan razpolagati svobodno sam s seboj ... pobrigati se moram za žive ... mrtvi ne potrebujejo več ničesar. Toda želel bi, da se priredi tej nesrečnici dostojen pogreb ...

Roland Kandiano si je segel naglo z roko preko oči ... Toda brž se je osvestil in izvelkel iz svojega pasa pest cekinov. Guido Džennaro je odmahnil, da jih noče.

— Vzemite, je dejal Roland z glasom, ki ni trpel ugovora. Jaz želim ta pogreb, torej je naravno, da ga plačam jaz in nihče drugi.

Policijski načelnik je vzel denar in se naklonil, rekoč:

— Zgodilo se bo po vašem ukazu, gospod. Ta ženska bo pokopana, kakor da je patricijska hči.

— Hvala vam. A zdaj me pustite samega ...

— Gospod ...

— Kaj še hočete? ...

— Kolnem se vam, da je tisto, kar sem vam imel povedati, zadeva največje važnosti.

Roland se je zdrznil.

Guido Džennaro je iztegnil roko proti Juaninemu truplu.

— Glejte, ta je mrtva, je zamrmral. A zdi se mi, da živi nekdo drugi, ki ga je še mogoče rešiti.

— Pojdiva! je dejal Roland naglo.

V tem trenutku se je barič, ki je bil prej v cerkvi, dotaknil Džennarove roke.

Policijski načelnik se je ustavil, dočim je Roland, potopljen v mračno sanjarijo, nadaljeval svojo pot proti cerkvi.

Barič je pokazal z roko na Rolanda, ki je izginil za cerkve-

nimi vrati.

— Ali ga ne spoznate? je dejal.

— Ne, je odgovoril Guido Džennaro hladno.

— A jaz ga poznam! je vzkliknil barič, žareč od radosti.

To je Roland Kandiano!

Policijski načelnik se je okrenil proti šestorici baričev, ki je hodila za njim, kjerkoli se je mudil.

Ovaduš si je mislil: Moja sreča je gotova.

Guido Džennaro pa mu je položil roko na vrat in ga pahnul prihiteljšim baričem, rekoč:

— Odvedite tega moža k meni, vtaknite ga v zapor in pazite nanj; zarotnik je.

In še tisti hip so odgnali ovaduha, bledega od groze.

— Bedak! je zamrmral Džennaro. Bedak, ki bi mi bil kmalu pokvaril vso mojo kombinacijo!

Meneč si roke, se je vrnil v cerkev in poiskal Rolanda, ki se je naslanjal s hrbtom ob steber ter z izgubljenimi očmi obujal v svojih mislih strašni prizor, ki ga je videl pred par minutami.

In vračaje se s časom nazaj, se je tudi spominjal minute, ko mu je Juana pravila, na kak način si je priskrbel potrebni denar.

da bi otela njegovo umirajočo mater.

Pojavljen je Guida Džennara ga je zbudilo iz njegovih nemih in mračnih premišljevanj. Nejevoljno je stresel glavo, kakor da bi si hotel reči:

— Nimam se pravice zamišljati ... Bolečina in radost, vse mora iti mimo mene ... jaz se nimam pravice ustavljati na cesti, da bi se nasmejali ali razjokali ...

Z migom roke je povabil policijskega načelnika, naj govori.

— Gospod, je povzel nato Guido Džennaro, zdi se mi, da sem vam pravkar povedal dovolj in vam razodel, kako se mi je posrečilo sestaviti vsebino vaše misli in slediti korak za korakom, ako že ne vašim dejanjem, pa vsaj vašim volji. In, četudi zdaj ne poznam vseh vaših del, poznam vendar vaše namere. Zadnji dogodek, ki se je pripetil ravnokar, spada tudi v to serijo, in Sandrigova smrt se mi vidi popolnoma razložljiva ... dočim me smrt one mlade ženske nekoliko preseneča ...

— Pustiva to! je zamrmral Roland, ki se mu je obliče krčilo od prevelikega napora, s katerim je premagoval svojo bolelost.

— Pustiva, gospod. In zdaj sva pri zaključku, ki se nudi iz vsega; kar sem vam imel čast razložiti. Moj logični in — vsaj zame — nepobitni zaključek je, da se gibljejo vse vaše misli, vsa vaša dejanja in vsa vaša volja okrog ene same osebe ... ženske, ki je ne bom imenoval ... saj ste gotovo že uganili, koga mislim!

— Leonora! je zamrmral Roland, ki ni mogel zadržati tega vzkrika svoje duše; a zamrmral je to ime tako tiho, da ga Džennaro ni mogel slišati.

— Okrog te ženske se gibljejo ali so se gibale tudi osebe, ki ste jim napovedali strašno vojko, o kateri sem pravkar govoril. Zaključujem, gospod, da je vaše srce priklenjeno z močnimi vezmi na omenjeno visoko gospe, in če vam dam možnost, oleti jo smrti, da je to zares isto, kakor če bi bil rešil vaše lastno življenje ...

Policijski načelnik je pomolčal nekaj hipov; nato je dejal počasi:

— Gospod, govoril sem z vso poštenostjo, ki sem je zmožen. Zdaj čakam, da mi pokažete vsaj z eno besedo, vsaj z znamenjem, da sem pravilno razložil položaj, izkratka, da se nisem zmotil ... kajti drugače bi vse, kar vam imam povedati, ne imelo nikakega smisla.

Rolanda je treslo strašno razburjenje, kakršnih je bil okusil le malo do tistega dne. In ta pojav moralne desorganizacije ga je zalotil v trenutku, ko je bil pogled na mrtvo Juano že itak zadal težak udarec njegovi tolikanj občutljivi duši.

Z grozovito jasnostjo se je začrtalo vprašanje v njegovi glavi.

Guido Džennaro ve očividno za kako strašno nevarnost, ki preti Leonori.

Kaj je storiti? ...

Ali jo naj reši? ... On! Rešiti Leonoro! ... Zakaj?

Čemu? ... S čim zasluži ona, da bi si belil glavo zaradi nje? Kaj še dolguje ženski, ki je osramotila njegovo ljubezen ter jo pahnila z idealnih višin, kjer je kraljevala ob znožju njene podobe?

Odpuštil ji je, da ... Toda — da bi jo branil! ...

Odpuštil ji je, da; podelil ji je svoje odpuščanje. Ne brigati se zanjo — to more; pozabiti, da je ona sploh na svetu!

(Dalje.)

storno dvorano. Tudi prostori „Narodne čitalnice“ so se prenovili in polepšali; kajti to najstarejša naše društvo praznuje letos meseca decembra svoj 50 letni jubilej. Odbor se bode v kratkem v ta namen povešal — in delo ter priprave se kmalu začno. — Sedaj v jesenskih, že dolgih večerih se vabijo č. gg. člani in njihovi prijatelji, da pridno posejajo našo „Čitalnico“, kjer jim leži na porobu blizu 60 raznih časopisov, revij, brošur, ilustriranih listov itd. V hrvatskem jeziku so razpoloženi trije listi: Obzor, Vienac in „Naša Sloga“ iz Pulja — a vendar dohaja tako malo Hrvatov — bratov v naše gostoprimne prostore! Vsi vedoželjni ljubljanski Slovani — dobrodošli v naši vzajemni koči!!

Ljubljanski krojaški tečaj se je dokončal včeraj dne 12. septembra. Zaključek pa ima biti šele v nedeljo in krojači naj bi ostali te dni v Ljubljani brez podpore. Klerikalci hočejo napraviti sebi na čast ob zaključku nekako paradno in zato naj trpe oni, ki morajo čakati. Mislimo, da bi bil zaključek lahko takoj po dokončanem tečaju.

Kje leži denar za dalmatinsko železnico? „Zeit gewonnen, alles gewonnen!“ tako si je mislila naša vlada, koja je ob času aneksijske krize nabavila ogromne množine železnih pragov za po zakonu nekam drugam namenjeni denar! Sedaj se pa merijo in študirajo razni projekti in alternative za železnico do Karlovca. Čas, vsemogočni čas bo tudi tukaj moral celiti one rane in špranje, skozi katere so šli dovoljeni novci za napokocene železnične prage; kajti vsakemu, tudi nestrokovnjaku mora pasti v oko ona velika množina gotovih, po vseh kolodvorih nakopičenih pragov (po 2 do 3000), kojih se par let ne bodo mogli porabiti. Seveda dobava je bila sklenjena in dobavitelji so za oddano blago zahtevali takojšnje plačilo! Kje vzeti?

Slavnost 10 letnice in razvltje zastave St. Jakobske Čitalnice v Trstu, ki se je imela vršiti dne 13. avgusta, a je bila baže iz zdravstvenih razlogov prepovedana, se vrši prihodnjo nedeljo 17. t. m. na prostornem zsmlišču g. Preloga za konsumnim društvom „Jadran“ pri cerkvi sv. Jakoba. Ta slavnost obeta biti nekaj izrednega, ker je že do sedaj priglašeni 24 društev s 16 zastavami, ki bodo ponosno plapolale po tržaških ulicah. Slavnosti se vdeleži, kakor se govori tudi tržaško Sokolstvo; kar bo dalo slavnosti še slavnostneje lice, a bo ob jednem tudi za širjenje sokolske ideje velike koristi ter bo podlaga za postavitev temelja bodočemu St. Jakobskemu „Sokolu“ v Trstu. Jubilantinja St. Jakobska Čitalnica se trudi, da ostane ta dan zapisan s zlatimi črkami v zgodovini tržaških Slovencev. Pridite zato mili bratje ta dan v Trst, k ti velepomembni slavnosti.

Jugoslovanski kongres zdravnikov za operativno medicino je preložen na zahtevo hrvaških zdravnikov na nedoločen čas. Hrvaški zdravniki so namreč izjavili, da jim je nemogoče v času, ko se po Hrvatski pojavljajo slučajji kolere, zapustiti za delj časa svoja mesta ter se udeležiti kongresa. Vsled tega je pripravljani odbor kongres preložil na poznejši čas.

„Česká sirkárna“ v Č. Budjejevicah nam z ozirom na dopis iz Škofje Loke v št. 540 z dne 29. avgusta piše sledeče: „Česká sirkárna“ (česka tovarna za vžgalice) v Č. Budjejevicah je čisto česko podjetje, postavljeno pred nedavnim časom za okrepitev českega življenja v Č. Budjejevicah, mestu, ki je narodnostno ogroženo. Da svojo mislijo zvesto izpolnjuje, so dokazi veliki denarni darovi, znašajoči do 10.000 K, ki jih

vsako leto „Česká sirkárna“ v Č. Budjejevicah daruje v razne narodne namene. O tem fakti bi se pisatelj iz Škofje Loke prav lahko tu na mestu informiral. Konkurrirati vdomačeni Čiril-Metodovi znamki gotovo ni namen „Česke sirkárne“, delati pa hoče na to, da bo cilj naših gospodarskih teženj ne le ustanavljanje novih slovanskih industrijskih podjetij, temveč da bi se vzgojila tudi odjemalska naklonjenost slovanskega prebivalstva, ki mora biti podlaga slovanskemu gospodarskemu podjetništvu. Kaj bi pomagalo ustanavljati nova slovanska gospodarska podjetja, če pa se široki sloji ljudstva za slovansko podjetništvo ne zanimajo, ga ne podpirajo s svojo odjemalsko naklonjenostjo in brezbržno opazujejo težki konkurenčni boj slovanskega podjetja z gospodarsko silno, vsestransko podpirano tujo konkurenco. „Česká sirkárna“ je postavila na trg znamko „Ljepa naša domovina“, vžgalice najboljše kakovosti in nizkih cen in je pripravljena v svrhu lažje kontrole pravičnega odajanja bonifikacij od onih vžgalic za narodne namene prilagati k vsakemu računu kupon, ki ga lahko vsak posamezni trgovec lahko odda za inkasiranje poljubnemu dobrodušnemu narodnemu podjetju, ki potem dobi za ta kupon, opremljen z društveno stam-pilijo, od „Česke sirkárne“ z odjemalcem vnaprej pogojeni in na kuponu navedeni znesek. Dana je torej možnost zagotoviti pri nizki ceni izvrstnega čisto slovanskega izdelka znaten dohodek narodnim namenom in podati obnem dokaz, da pozivi za narodno gospodarsko osamosvojitve niso prazna gesla, temveč imajo stvaren in trden temelj v odjemalski naklonjenosti slovanskega ljudstva.

Slovenske gospodične po vsej slovenski domovini prosijo „odbor za cvetlični dan“ v Ljubljani, da zberejo pri svojih in znanih kar največ svežih cvetic, ali pa napravijo umetne astre, da jih pošljejo dne 23. t. m. za cvetlični dan na naslov gospe A. Widrove v Ljubljani, Schellenburgova ulica 3.

Ljubljanske gospodične pa brez izjeme še posebej prosimo, da se po dopisnici ali ustmeno nemudoma prijavijo odboru za cvetlični dan za osebno sodelovanje, t. j. da bodo 24. t. m. razprodajale po ljubljanskih ulicah cvetice v korist dijaškega podpornega društva „Radogoj“. Prijavijo se naj pa gospodične na odborov naslov takoj, da vemo, na koliko rodoljubnih gospic smemo računati!

Cene letošnjemu vlnu. Iz Toplice Straže nam piše prijatelj: Od dobro poučene strani sem doznal, da se bodo letošnjemu moštu nastavile po splošnem sporazume te-le cene: Ilter po 36—40 h, in to radi tega, da ne bode kmet pri preniklih cenah preveč trpel, kupčevalci-oštirji pa bodo tudi lahko narejali pri zmernih cenah še doberšen dobiček; kajti v Beli Krajini bodo letos mnogo dobrega pridelka tam, kjer se je obdelovalo in gojilo vinograde po dobljenih izkušnjah!

Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ vabi svoje člane na sestanek kateri bode v četrtek 14. t. m. ob 8 uri zvečer v društveni sobi. Ker je sestanek radi cestne dirke, ki se vrši v nedeljo 17. t. m. važen — se pričakuje, da se ga vsi člani zanesljivo vdeležijo.

Kinematograf Ideal predstavlja danes in jutri sokolski zlet v Zagrebu, zelo zanimiv posnetek velike sokolske slavnosti, dolgotrajna 400 m. — V petek priljubljeni večer smeja. — Od sobote do ponedeljka drama iz življenja Model samo pri večernih predstavah. Prvotno je bila ta slika policijsko prepovedana in se je kasneje ta prepoved razveljavila.

Junjska revolucija v Srbiji I. 1903.

(Spomini aktivnega udeleženca.)

Kraljev adjutant med zarotniki.

Pismo zakletev smo kasneje dali v shrambo moji pokojni ženi, ki si je dala na svoji bluzi našiti poseben žep, v katerem je čuvala oni važni dokument. V drugem žepu je imela vedno pripravljene vžgalice za slučaj, da bi policija prišla na sled zaroti. V tem slučaju je imela žena nalogo, da se takoj odstrani — telesna preiskava bi se gotovo najprej izvršila pri moških — ter dokument sežge in s tem uniči vsak sled.

To dejstvo pač pojasnjuje, zakaj je smrtne ostanke moje žene nosilo iz cerkve na mrtvaški voz 8 oficirjev. Pošteni in hvaležni ljudje so pač izkazali zadnjo čast ženi, ki je več mesecev častno in pošteno čuvala zadolžnico, nanašajočo se na njihove glave.

Čim smo pridobili kakega novega zarotnika, ki je bil pripravljen podpisati zakletev, je nam moja žena izročila dokument, da smo ga dotičniku dali v podpis. Tako smo pridobili že celo vrsto oficirjev, pogrešali smo med njimi samo še višje oficirje iz neposredne kraljeve bližine. Po vsestranskem prevdanku smo prišli na to, da bi se dal za stvar morda najlažje pridobiti kraljev adjutant generalštabni podpolkovnik M. Naumovic. Stvar je bila seveda zelo delikatna in kočljiva. Kdo bi imel pogum, da bi mu razložil naše načrte, ko je bilo jasno, da se bo vslee njegova položaja in vsled svoje velike priljubljenosti pri kralju in kraljici vendarle težko odločil, da bi se pridružil zarotnikom? In kaj, ako bi on zlorabil zaupano mu tajnost v slučaju, če bi se ne dal pridobiti za zaroto?

Končno smo prišli na to, da ima Naumović bližnjega sorodnika artiljerijskega nadporočnika Gjorgja Ristića, tovariša večine na zakletni izjavi podpisanih častnikov. Ristić je bil takrat nameščen v Sabcu. Njegovi tovariši so mu brzojavili, naj nemudoma pride v Belgrad. Ristić se je vabilu takoj odzval.

V Belgradu so ga njegovi prijatelji z lahkoto pridobili za zaroto.

Ko so mu dali zakletveno izjavo v podpis, je opazil, da je dotični dokument že starejšega datuma. Zato je pripomnil: „Toda, tovariši, ta dokument je že starejšega datuma. Zakaj mi niste stvar takoj sporočili, marveč šele sedaj?“

Eden izmed prijateljev mu je odgovoril: „Štedili smo te zato, ker si se šele pred kratkim oženil in imaš tudi malega otroka.“

On je nato razburjeno odgovoril: „Meni je dražja domovina, kakor žena in dete.“ Po teh besedah se je vsedel in takoj podpisal izjavo. Kasneje se je Ristiću posrečilo pridobiti za zaroto tudi svojega sorodnika Miko Naumovića, kraljevega adjutanta.

S tem smo bili že takorekoč na konju.

Prvi sestanek zarotnikov z zaupnikom princa Petra Karagorgjevića v Ljubljani.

Ker Genčičeva in moja kombinacija, da dobimo zvezo s princem Karagorgjevićem preko njegovega sorodnika oficirja Gjurića ni imela željenega uspeha, smo morali poiskati drugo pot, da stopimo v stik s pretendentom, našim kandidatom za srbski prestol.

Zato se je Genčič odločil, da se sam odpravi v inozemstvo in da skuša izposlovati sestanek s princem Karagorgjevićem. Da bi ne bilo preveč sumljivo, je vzel sabo ženo in dete. Napotili so se na Dunaj. Tam

so poiskali Jašo Nenadovića, prinčevega zaupnika, da bi se z njim sporazumeli. Da bi odvrnil vsak sum, je Nenadović izbral kot posrednika svojega krojača, ki mu je delal obleko. Preko tega krojača so menjali pisma in se dogovorili, da se sestanejo na Reki.

Genčič se je s svojo rodbino takoj napotil na Reko.

Tu je čakal Nenadovića dva dni, a brezuspešno.

Ker se je naveličal čakanja, je poslal svojo ženo, da preko telefona vpraša Nenadovića, kaj da je. Nenadović je odgovoril, da je bil že pripravljen za pot na Reko, a je izvedel, da je tam mnogo Srbov, zato predlaga za sestanek Ljubljano, kamor bi imel priti tudi knez Peter Kara-gorgjević.

Genčič se je na to s svojimi takoj napotil v Ljubljano. V Ljubljani se je nastanil v hotelu pri „Slonu“. Dve uri kasneje je prišel tjakaj tudi Jaša Nenadović z Dunaja. Kneza Petra ni bilo. Nenadović je opravičil njegov neprihod s tem, da je obolel in da mu je vsled tega nemogoče bilo priti, sicer pa da je on — Nenadović — pooblaščen, da vodi v njegovem imenu vsa pogajanja.

Nato se je vršilo dolgotrajno posvetovanje, na katerem se je govorilo o vseh podrobnostih. Nenadović je dvomil v resničnost boleznii kneza Petra. Ta sestanek se je torej izvršil tudi z neuspehom.

Kasneje se je Genčič zopet odločil, da poišče zvezo s knezom Petrom. Sklenil je, da vzame sabo zakletveno izjavo oficirjev. Odpravil se je na pot in vzel sabo tudi svojo ženo, ki bi naj prenesla preko meje oni dokument v svoji rokavici. Dotični dokument ji je izročil na kolodvoru nadporočnik Antić. Vlak se je že pel premikati s postaje, toda komaj je vozil par metrov, se je nenadoma ustavil in v Genčičev kupe je vstopil policijski komisar.

Genčič in žena sta prebledela in v strahu, da je zarota odkrita, nista vedela, kaj bi počela. Umirila sta se šele, ko je policijski komisar, sicer njiju dober znanec, povedal, da so vlak ustavili na brzajavno vest iz Zemuna, da je z zemunske postaje puščen drugi vlak, katerega naj vlak počaka na belgradski postaji.

Ta slučaj je Genčičevo ženo tako preplašil, da na povratku ni hotela zakletvene izjave nositi sabo, marveč, da je moral nadporočnik Dulić potovati v Subotico, da je prevzel dokument in ga prenesel v Belgrad.

Ta drugi Genčičev sestarek z Nenadićem se je vršil na Dunaju.

Genčič je pokazal Nenadoviću dokument ter od njega kategorično zahteval, da izposluje sestanek s knezom Petrom, da mu pokaže zakletveno izjavo in ga osebno prepriča, da je zarota resna stvar in da dob od njega osebno zagotovilo za slučaj uspeha.

Ker je Nenadović odklonil posredovati ta sestanek, se je tudi ta konferenca končala brez uspeha.

Genčič in jaz sva bila razočarana, ker knez Peter absolutno ni hotel stopiti v nobeno zvezo z nami.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo

Tolstovršsko slatino

ki je edina slovanska ter najboljša zdravilna in namizna kislavoda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: Tolstovršsko slatino, pošta Guštanj, Koroška, kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

Toda kaj je bilo storiti? Nazaj se ni moglo niti smelo, treba je torej bilo posel nadaljevati in delovati na to, da se izvede načrt.

Konfiskacije „Jutra“ in „Slov. Naroda“ pred sodiščem.

Včeraj popoldne sta se vršili pred tukajšnjim deželnim kot tiskovnim sodiščem dve obravnavi radi ugovora urednikov „Jutra“ in „Slov. Naroda“ proti zadnjim konfiskacijam.

Najprej je prišel na vrsto ugovor odgov. urednika „Slov. Naroda“ gosp. R. Pustoslemška radi zaplembe članka o prestolonasledniku, povzete iz „Berl. Tagblatta“. Državni pravdnik (dr. Pajnič) je predlagal, da se — radi javnega reda — izključi javnost, čemur je g. Pustoslemšek ugovarjal, ker ni bilo nobenega povoda za to. Senat ugotovi zahtevi drž. pravdnika in občinstvo je moralo zapustiti dvorano; ostali so samo trije zaupniki g. Pustoslemška in sicer gg. Vodeb, Plut in Bole.

Državni pravdnik je dokazoval, da vsebuje članek razžalitev članov cesarske hiše in zato ga je moral konfiscirati; sicer prihaja tudi „Berliner Tagblatt“, iz katerega je bil članek posnet, v večjem številu izvodov v Avstrijo, ali ako je dunajski drž. pravdnik prezrl ta članek, ga je vseeno lahko zaplenil državni pravdnik v Ljubljani.

G. Pustoslemšek pravi, da je izšel dotični članek v prevodu v skoraj vseh dunajskih, praških, graških, tržaških in drugih listih — goriška „Soča“ ga je priobčila celo nekaj pozneje kot „Slovenski Narod“ in noben list ni bil radi tega zaplenjen, iz česar se jasno vidi, da vlada v Ljubljani posebna konfiskacijska praksa, ki je ni nikjer drugje.

Sodišče je zaplembo — po navadi — potrdilo, in sicer z isto motivacijo, kakor je motiviral zaplembo drž. pravdnik.

G. Pustoslemšek vraga priziv in zahteva pismeno razsodbo.

Drugi ugovor

je podal g. Pustoslemšek proti konfiskaciji uvodnika „Atentat na mestne hranilnice“ „Slov. Naroda“ z dne 24. avgusta, v katerem se obsoja postopanje vlade, ki štiti na vse mogoče načine nemško kranjsko hranilnico. Drž. pravdnik Pajnič vidi v tem članku sovražnost proti Kranjski hranilnici in nekaj indirekten poziv za bojko. G. Pustoslemšek poda izjavo, da se vzdržuje vsakega zagovora, ker je prepričan, da je Kranjska hranilnica pred državnim pravdnikom tako sakrosanktna, da je nemogoče doseči kak pozitiven uspeh. Konstatira samo, da ima ljubljansko državno pravdnštvo to precej čudno navado, da konfiscira vse povprek, ne pa samo dotična mesta, ki morda vsebujejo kak prerešek. Državni pravdnik ugovarja, češ, da bi si lahko občinstvo iz nekonfisciranega lahko sklepalo in razlagalo to, kar je zapadlo konfiskaciji, nakar g. Pustoslemšek na podlagi konfisciranega članka dokazuje, da se posameznih odstavkov sploh ne da sklepati smisel članka, ako se mu naravnost ne podtika namenov, ki jih privleče za las državno pravdnštvo.

MALI LISTEK.

STANISLAV KOSOVEL:

Zapuščena . . .

Mrak je legel na zemljo. Listje je trepetalo v drevju, kajti prijeten zefir je šel mimo njega in ga poljubil. Po tleh so se pa posamezni listi igrali z zeleno travico, kakor bi se pogovarjali. Iz vaških hiš se je videlo odseve žarečih petrolejk, ki so metale svoje žarke skozi okna na večerno zemljo, katero je obdajal hlad . . .

Vinko Zalokar je stopal zamišljen po ozki stezi s knjigo v roki, nasproti senčnatemu logu. Nocoj se je odločil, da govori zadnjo besedo njej, ki jo je do danes ljubil. Trden sklep je naredil v srcu, da jo odslovi kakor gospodar psa, ki ga je sit, in ga ne more več trpeti.

In vkljub vsemu temu mu je bilo danes tako žalostno, tako otožno v njegovem srcu. Tu pa tam je odprl knjigo — bila je Kersnikova povest „Lutski ljudje“ — in pogledal vanjo, prečital je par le po par vrstic, potem jo zopet zaprl.

Zdelo se je, kakor bi bil že povest prečital, a da ni šel ravno praznih rok na izprehod, oziroma na se-

stane, vzel je seboj to povest. Ob zidu je sedelo več možakov in vaških žena z otroci v naročju, ter govorili o letini in drugih gospodarskih rečeh.

Ob ovinku se je prikazal Vinko Zalokar, in stopal enakomerno, svojo nameravano pot naprej.

„Vidiš ga, ta je tisti; že spet gre tja, k jezeru,“ se je sklonila ženska glava k sosedu.

„Pa saj je šla tudi ona prej, no Tinačevka“, je odvrnila slednja.

Potem je spet vse mirovalo. Zalokar je šel mimo ljudi, še zmenil se ni zanje; nekdo mu je voščil dober večer, a on ga ni slišal, temveč nadaljeval svojo pot.

Za cerkvijo se je vila ozka stezica navzdol. Vinku Zalokarju je bila dobro znana, vsako drevo, vsak kamen, ki je tam stal, je on poznal. Zelena, ampak že pohojena trava je rasla v posameznih šopih in šopkih ob straneh steze, po kateri je sedaj stopal Vinko Zalokar.

Bil je človek visokega stasu in kodrastih, svilnatih las. Male brke je nosil pod nosom, drugače je bil po bradi obrat.

Ščipalniki so mu sedeli na nosu in zlata ura z verižico je bila na telovniku pripeta. Vinko Zalokar je bil bančni uradnik v mestu, sedaj je bil pa doma na letovišču.

V mestu je dobil zaročenko — hčerko bogatega trgovca. Zato je sklenil, da pretrže vse vezi z njegovo dosedanjjo Miro.

Počasi je stopal in enakomerno so odmevale njegove stopinje v prijetnem logu. Drevo pri drevesu je bilo tukaj, in v pomladanskem času je bilo slišati petje vsakovrstnih ptic.

Koliko letnih večerov je prebil on tukaj, ob jezeru, in poslušal, ko je že legel tih mir na zemljo, slavkove d. obnice, in kolikokrat se je topila tukaj njegova duša v neizmerni sreči, kateri hoče po vsej sili danes dati slovo?!

Tukaj je bil njujin prvi sestanek, in po tej stezi sta tisti večer, ko ji je razodel svojo ljubezen stopala oba v blaženem veselju . . .

Vsi ti in slični spomini so odmevali nocoj v njegovi duši.

Vinko Zalokar pa se je hotel iznebiti takih misli, in zato je jel prepevati, da je odmevalo v tistem jezeru.

* * *

Vsa sosedščina in okolica njena se je topila v mesečnem svitu; na jezeru je bil čoln in v njem sedela Mira, ter pričakovala Vinka.

Njegova zadnja pisma so bila hladna, iz vseh je dihala nekaka mrz-

lost, kakor bi jo ne maral več. Deva se je naslanjala na krmilo, z levo roko pa je držala v roki veslo, in se z njim igrala. Njeni fini in dolgi lasje so ji padli po vratu, ona pa je z zaprtimi očmi čakala njega . . .

Naenkrat je začula za seboj lahne korake, in se ozrla nazaj.

Bil je to on — Vinko Zalokar.

Sedla sta v čoln in veslala počasi proti sredi jezera. Mira je ihtela, in njeni vzdihli, nekako obupapolni so odmevali daleč, daleč . . .

Nasproti Miri je sedel pa Vinko Zalokar in se nemo igral s knjigo.

Vse je bilo drugače mirno na okolu, in samo listje je podrhtevalo v večernem miru in tajnostnem šepetu.

Zalokar je veslal k bregu.

„Vinko, Vinko! Zakaj si me zapustil, . . . glej sedaj sem sama, oh sama, nikogar nimam več . . .“

Mislila sem, da me ljubiš, saj si bil še ti edina duša . . . Vinko . . . oh Vinko . . . zakaj?!

Naprej ni mogla več.

„Ti Bogom gospodična!“

Tiho so še odmevale stopinje v noč, in temna postava je stopala po stezi navzgor.

Težko je bilo pri srcu Zalokarju, tako tesno, kakor še nikdar v njegovem življenju.

Hitel je proti domu . . .

* * *

Po jezeru pa se je zibal čoln brez vesla. Deva, lepa, z mladostnim obrazom je sedela v njem ter ihtela. Njeno ihtenje so čuli le valovi, ki so zibali počasi čoln in ga vozili proti sredini . . .

Drevje je zašumelo, in kakor v težki slutnji je padlo na tla nekaj listov . . .

Čoln se je še nekaj časa zibal, potem je bilo slišati močan štrbunk — valovje je tiho šumelo, in pelo tiho, tajno uspavanko — čoln se je nerodno gugal v valovih — lepo, belo truplo pa so premetavali valovi semintja, ter mu peli tiho uspavanko in ga zibali . . .

„Domovina“

posreduje pri oddaji primernih stanovanj za dijake. Zato prosimo vse one stranke, ki imajo oddati dijaška stanovanja, da javijo to čim preje odboru društva; ravnotako se lahko obračajo starši dijakov do društva, ki bode njihovim željam radevolje ustreglo. — Pojasnila daje gospod profesor Anton Jug, Ljubljana, Dalmatinova ulica 3/I.

Sodišče je ugovoru deloma pri-
trdilo, deloma potrdilo zaplemba, tako
da se posamezni odstavki izločijo iz
konfiskacije.

Državni pravdnik prijavlja pri-
tožbo, nakar prijavi tudi g. Pustoslav-
šek pritožbo ter zahteva pismeno raz-
sodbo.

Ugovor radi zaplembe „Jutra“.

Takoj za tem se je začelo ob-
ravnavati o ugovoru gg. Pluta in Za-
larja radi zaplembe neke notice o
svetih relikvijah v „Jutru“.

Državni pravdnik je trdil, da je
vsebovala dotična notica smešenje in
sramotenje običajev v državi pripo-
znane vere, radi česar je zaplemba
upravičena.

G. Zalar, odgovorni urednik „Ju-
tra“ pravi, da v notici ni bilo ničesar
drugega kot konstatiranje dejstev
in ako je pri tem kaj obsodbe vredne-
ga, so to ravno ta dejstva. Notica je
dosloven ponatis iz „Slobodne Misli“,
ki izhaja v Pragi in ni bila konfiscir-
scirana, temveč je šla v 2000 izvodih
med slovensko ljudstvo in je še danes
vsakemu na razpolago v čitalni-
cah, kavarnah itd. Državni pravdnik
v Pragi pozna gotovo paragrafe ravnoka-
to kot ljubljanski državni pravdnik
in vendar ni našel v notici nič spod-
takljivega, v Ljubljani se pa konfiscir-
a vse povprek brez vsakega povoda.
Konfiskacija je popolnoma nezakonita
in sodišče naj je ne potrdi.

Razsodba: ugovor se zavrne, za-
plemba potrdi, motivi: kot oni, na
katerih je opiral drž. pravdnik svoj
zagovor zaplembe.

G. Zalar vlaga priziv in zahteva
pismeno razsodbo.

Spomini gospe Toselli.

V svojih spominih gospe Toselli
bolj in bolj razkriva svoje razmerje
do saškega dvora. Najslabše sta se
razumela s kraljem Jurjem. Dvor je
princeso Lujizo trpinčil, kakor jo je
mogel in se pri tem ni oziral niti na
njenege soproga. Tako se ji je pre-
povedalo voziti kolo in se ji je čez
en mesec zopet dovolilo ker je za se
to prosila tudi kraljčina sestra. Med
drugim so pričele dvorne dame tudi
z opravljanjem. Kraljica ji je očitala,
da so jo videli, kako se je peljala na
kolesu v družbi dveh igralcev. Prin-
cesa Lujiza se je razsrdila in je za-
htevala priče in dokaze, teh pa kralji-
ca ni imela. Nekoč se ji je pri mizi
utrgala vez z biseri.

Oficirji in drugi so hitro pobirali
raztresene bisere. Kralj Jurij pa je k
temu pripomnil: „Med pobiralci je
kakor se vidi nekaj gospodov, ki
jim princesa posveča pozornost.“ Tu-
di nje otrok niso ljubili na dvoru in
otroci so se vedno branili iti k kralju.
Kralj pa je menil, da imajo nje otroci
slabo vzgojo.

Do novih kontraverz je prišlo ob
smrti kralja Alberta. Kralj Jurij se je
še sedaj čutil kot kralja in je dal
to čutili celemu dvoru in celemu na-
rodu. K pogrebu je prišel tudi nem-
ški cesar, ki ji je rekel: „No, vse gre
dobro, vedno bolj se bližamo času,
ko boste postali moja politična pri-
jateljica?“

Slovenski stariši!

Slovenske otroke v slo- venske šole!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Khuen Hedervary v avdijenci pri
cesarju.

Budimpešta, 12. septembra. Mi-
nistrski predsednik grof Khuen-Heder-
vary se poda te dni na Dunaj in bo
sprejet v soboto v Ischlu od ce-
sarja v posebni avdijenci, da mu re-
ferira o političnem položaju; pri tej
priliki se sestane tudi z avstrijskim
ministrskim predsednikom baronom
Gautschem.

Marokansko vprašanje.

Berlin, 12. septembra. „Lokalan-
zeiger“ poroča iz Madrida, da je tam
vzbudila veliko pozornost vest, da je
nemški cesar odlikoval španskega
kralja. Splošno se misli, da se je do-
segel med Nemčijo in Španijo v ma-
rokanskem vprašanju nekaj sporazum,
o katerem javnosti še ničesar zna-
nega ni.

Kolera.

Budimpešta, 12. septembra. Tukaj
so se pojavili štiri slučajji prave azi-
jatske kolere.

Reka, 12. septembra. Neki Rajko-
vič, ki je zbolel na sumljivih znakih
kolere, je proglašen zdravim, ker je
bakteriološka preiskava pokazala ne-
gativen rezultat.

Skoplje, 12. septembra. Na ko-
leri je umrlo 26 oseb, mnoge so pa
zbolele.

Kumanovo, 12. septembra. Na
koli so umrle 4 osebe.

Carigrad, 12. septembra. Kolera
se razširja po celi evropski in azijski
Turški; v Carigradu je umrlo na ko-
leri zopet 42 oseb.

Nesreča pri manevrih.

Dresden, 12. septembra. Povodom
manevrov je vtonilo v Labi pri pre-
hodu čez reko deset vojakov in en
podčastnik.

Generalni štrajk.

Pariz, 12. septembra. Iz Madrida
je prišla službena vest, da je pro-
glašen v Bilbao generalni štrajk.

Razne vesti.

* **Zadnji veto pri volitvi papeža.**
Kakor smo že poročali, je te dni
umrl v Krakovu tamošnji škof in kar-
dinal Puzyna; njegovo ime se je raz-
širilo širom sveta v času zadnje vo-
litve papeža, ker je on podal v kon-
klavu v imenu avstrijskega cesarja
veto proti izvolitvi kardinala Rampolla
papežem. V prvi seji konklava dne
1. avgusta 1903. je imel Rampolla 24
glasov, a v popoldanski seji je dobil
že 29 glasov. Edini njegov protikan-
didat ki je imel tudi visoko število
glasov je bil kardinal Gotti, za njima
ni zaostajal Rampolla. Kardinal Puzyna,
ki je imel naročen cesarski veto,
je postajal vedno nemirnejši, ker je
videl, da so za Rampollo šanse jako
ugodne. Neki francoski kardinal ga je
vprašal: Vi ste jako v skrbeh, kakor
da čuvate kako veliko skrivnost. Ali
delate za ali proti kakemu kandidatu.
„Jaz nimam svojega kandidata“, od-
govori Puzyna, „ali proti nemu kan-
didatov se odločno. Mi danes po-
trebujemo papeža, ki mu bo politika
sredstvo a ne cilj. Ah, molimo, zjedi-
nimo se, kličimo svetega duha. Na-
ravno, da v tem razgovoru ni omenil
cesarskega ukaza, ki s svetim duhom
ni imel prav nič opraviti. Pozneje se
je Puzyna obrnil na nekatere svoje
kolege, da bi v odločilnem trenutku
prečitali mesto njega ukaz in voljo
avstrijskega cesarja, a vsi zaporedoma
so odklonili njegovo prošnjo, tajnik
konklava mu je to odrekel, a tudi
kardinal-dekan Oreglia ni hotel o
stvari ničesar čuti. Med tem je postala
izvolitev Rampolle skoro popolnoma
gotova. V stiski je šel Puzyna k
Rampolli in mu povedal svoj cesarski
ukaz in ga prosil, da naj ga reši iz
mučne situacije. A državni tajnik kar-
dinal Rampolla mu je odgovoril, da
naj dela po svoji vesti. Tretji dan so
se že zbrali kardinali in ko so ravno
hoteli napisati ime svojega kandidata
vstane kardinal Puzyna, ter mirno in
s tihim glasom poda v latinšem je-
ziku kardinalu-dekanu Oregliji nasled-
njo izjavo: Doleteleta me je čast, da
po najvišjem nalogu zaprosim vašo
presvetlost, dekana svetega kolegija in
kamerlenga sv. rimske cerkve, da vzame-
te na znanje in službeno izjavite v
imenu avstrijskega cesarja in ogrskega
kralja Franja Josipa, da se Njegovo
Veličanstvo na podlagi starih privile-
gijev vlaga svoj veto proti eventualni
izvolitvi kardinala Marijana Rampolle.“
— Bil je to jako dramatičen prizor.
Nato je vstal kardinal-dekan Oreglia
ter reče: Te izjave konklave nikakor
ne more vzeti na znanje, ter se ne
bo oziral nanje. Dvigne se kardinal
Rampolla, bled in nemiren, ier izjavi:
Obžalujem, da je bilo sploh mogoče
udejstviti pri volitvi papeža tak napad
na svobodo sv. cerkve, na dostojan-
stvo sv. kolegija in to odstrani po-
svetne vlasti. Proti takemu postopanju
najodločneje protestiram. Kar se tiče
mene in moje skromne osebe, izjav-
ljam, da se mi ni moglo dogoditi nič
veselejšega nič častnejšega.“ — Pri
slednjem glasovanju je nato Rampolla
dobil 29, a pri popoldanskem že 30
glasov. A že takrat se je pojavila po-
polnoma nepričakovano nova kan-
didatura in to beneškega patrijarha Sarta.
Zgodovinar in kronist tega konklava
kardinal Mathieu, ki je opisal v znani
reviji „Revue des deuse mondes“ do-
godke pri volitvi, pripoveduje, da je
hodil kardinal Puzyna po ti izjavi
sam in v skrbeh po vatikanskih gale-
rijah okoli, govoril ni več o sv. duhu,
a tudi o svoji izjavi ni hotel omeniti
ničesar. — Vendar pa je pod pritiskom
tega veta podlegel Rampolla; izvoljen
je bil prej neznan benečanski patri-
jarh Sarto. — Ta veto je bil brzkon-
e zadnji, ker je novoizvoljeni papež Pij
dne 20. januarja 1904. izdal odlok, s
katerim preti s cerkvenim izobčenjem
vsakemu kardinalu, ki bi prišel v kon-
klave s kaka enako ali podobno izjavo.

* **13letna mati.** V mestu Lomy
na Češkem je te dni porodila 13letna
hčerka mesarja Sehl... popolnoma
zdravega dečka.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik V. M. Zalar.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe
4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pis-
menim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin.
— Pri malih oglaših ni nič popusta in se pla-
čujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah.
Zaključek malih oglasov ob 6. uri z 5 r.

Mlad gospod, vojašine prost, zmožen
obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, želi
vstopiti kot sluga v kako pisarno ali trgovino;
položil lahko tudi varščino v zahtevanem
znesku. Ponudbe naj se vlagajo pod „Zve-
stoba“ pri upravnistvu „Jutra“.

Fotografski aparat se ceno proda. Rav-
nikarjeva ulica 3, l. desno. 544/2-2

Priključni stroj št. 10 (Patent Wederman
35 cm) skoraj čisto nov, dalje krasna
papiga, govori izvrstno, se radi odstopovanja
ceno proda. Ljubljana, Poljanska c. 60, vrata 26.
545/3-2

20leten mladenič, manufakturst iz
boljše rodbine, zmožen slovenskega, italijan-
skega in nemškega jezika ter knjigovodstva in
korespondence, želi službe, najraje v kakem
večjem trgu. Ponudbe pod „Zadovoljnost“ na
upravo „Jutra“.

Hiša z velikim vrtom se iz proste roke
proda. Poizve se Mesarska cesta 1. 163/8-6

Hlev in kupa za vozove se takoj odda.
Kje, pove „Prva anonimna pisarna“. 525 4-1

Dva izurjena stolarska pomočnika iz-
učena tudi v mizarstvu sprejme „Stolarna
v Sodražici“.

Knjige za l. mestni dekliški lice se pro-
dajo Sv. Petra cesta št. 28. trgovina. 549/2-1

Mesečna soba s posebnim vhomom za
enega ali dva gospoda se takoj odda. Natan-
čneje: Nova ulica št. 5. pri hišnici. 548/1-1

Hiša na p. odaj. Jezica številka 53. Cena
2500 K. 383/2-1

Pritlična hiša in dimnikarska obrt se
proda. Poizve se pri Fr. Vrhovcu dimnikar-
skemu mojstru. 385/3-1

Dijaki ali dijakinje se sprejmo na sta-
novanje in hrano. Zračne sobe, na razpolago
glasovir A. Z. Breg št. 20. III. nadstropje. 384/1-1

Večje množino velikih in malih praznih
zahajev, ceno proda L. Lavš v Trzinu, Go-
renjsko. 386/3-1

Kontoristinja s 3 letno prakso želi ta-
koj nastopiti službo. Ponudba pod „Točnost“
pošto ležeče Vransko pri Celju. 388/1-1

Lep bukov les se proda. Ponudbe pod
„Točnost“ pošto ležeče Vransko pri Celju. 387/1-1

Zahvala.

Za vse obilne dokaze srčnega
sožalja ob prebitki izgubi našega
preljubega očeta in brata, gospoda

Ivana Stritar

kakor tudi za mnogobrojno sprem-
stvo nepozabnega pokojnika k večne-
mu počitku izrekamo vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancem osobito
pa sl. zadrugi gostilničarjev in kavar-
narjev ter vsem darovalcem krasnih
vencev našo iskreno zahvalo.

Ljubljana 12. septembra 1911.

Zaluloči ostali.

Mirna stranka

brez otrok išče stanovanja z 1 sobo
ter drugimi pritliklinami za mesec ok-
tober če mogoče v bližini juž. kol.
Natančneje pri g. Šnidariču v Slo-
škovi ulici št. 17.

Sprejme se v trajno delo več
izurjenih šivilj.

Michaliček - Rihar
Šelenburgova ulica št. 4.

Deklica

se sprejme na stanovanje in hrano.
Naslov pove upravnistvo „Jutra“.

Krasno

stanovanje

v sredini mesta, dve sobi brez kuhinje
se odda takoj ali za novembrov termin
mirni stranki. — Natančneje v „Prvi
anončni pisarni“, Francišanska ulica
št. 8.

Šolske knjige

za vse šole

v najnovejših odobrenih izdajah
ter vse šolske potrebščine v
najboljši kakovosti priporoča po
zmerni ceni

L. Schwentner
v Ljubljani

Prešernova ulica št. 3.
Poslopje Mestne hranilnice.

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo
na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega pod-
jetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce
iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

M. KOCJAN

Sv. Petra cesta št. 28 (nasproti „Zlate kaplje“)

priporoča cenj. damam veliko izbiro bandaž, gumij. nogavic, ravn-
držcev, priprav za bolnice, novorojenčke, potrebščin za
babice, kirurg. obvez itd. — Največja zaloga najnovejših
steznikov, držci za kolke, prsi, životke, higienične ži-
votke za otroke, nogavice itd. ter več specialitet za dame.
Izdolovanje steznikov po meri, kjer se tudi snažijo in
popravljajo. — Izposojevanje tehnic za
novorojenčke.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste šolskih knjig,

vse šolske potrebščine ter vse šol-
ske zvezke in preparacije
po najnižjih cenah brez konkurence priporoča

FR. IGLIČ

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 11—12.

Priznana največja, resnično domača, že
25 let obstoječa eksportna trdnika.

Franc Čuden,

urar

Ljubljana, Prešernova ulica 1

samo nasproti Francišanske cerkve

je delničar

največjih tovarn švicarskih ur „Union“ v
Genovi in Bielu, on torej lahko po
originalno tovarniških cenah

garantirano zanesljive, v vseh legah in
temperaturah po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetovno znane

ALPINA URE

z matematično preciznim kolesjem — v
zlatu, tulu, srebru, nikeljnu in jeklu
prodaja.

Nedosežno velika izbira. Večletno jamstvo.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Lepota ženskega
lica je ključ, ki
odpira mnoga in
mnoga vrata!

Lepo in belo lice

kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma
blagodišča krema brez maščobe

OLIMPIA

pripravljena na poseben način iz najfinejših in najneškod-
ljivejših sestavin. Radi spretno kemične spojitev se porablja

OLIMPIA

suha krema tudi kot najboljša milo. — Cena malemu
lončku K 1-20, velikemu K 2.—. — Glavna zaloga v

lekarni Trnkóczy v Ljubljani.

Vse

na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih vpeljane

šolske knjige

v predpisanih izdajah, v veliki množini vedno v zalogi

v trgovini s knjigami in muzikalijami

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2.

Seznami učnih knjig se dobivajo zastonj.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 6 vinarjev v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Selenburgova ulica.
Dolence, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šušter, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivolli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hišlerjeva ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinsteln, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Wislak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Šitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagode, Mestni trg.
Kane, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Bizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Jezeršek, Zaloška cesta.
Likar, Glince.
Strkovič, Dunajska cesta.
Klančnik, Tržaška cesta.

Park-hotel „TIVOLI“ odda več mesečnih sob.

Prva kranjska drogerija, parfu-
merija, fotomanufaktura itd.

Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Zunanja naročila izvršuje z obratno
pošto. — Ceniki so na razpolago.

Lepe velike
trgovske prostore
z opravo v Kamniku na Glavnem
trgu odda v najem F. CVEK v
Kamniku.

Dva ali tri dijake | Naročajte in kupujte „JUTRO!“ Izvod samo po 6 vinarjev.

iz boljših hiš se sprejme na stanovanje
in hrano. Naslov pove Prva anončna
pisarná, Frančiškanska ulica 8.

Ravnokar došlo sveže jesensko blago.

Najmoderneje fino izvršene obleke,
raglane, površnike in pelerine za
gospode, dečke in otroke, kakor tudi
:: konfekcija za dame in deklice. ::

Prodajam najmoderneje klobuke od veleznanih tvrdk
Hückl, Pichler in Bossi po K 2-90.

Brez konkurence. — Priznano nizke cene.

:: Angleško skladišče oblek ::

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica

ljublanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu

v LJUBLJANI

Dunajska cesta št. 18

Stanje hranilnih
vlog dvajset
milijonov kron

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amorti-
zacije po dogovoru.

Telefon št. 185 interurban.

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100.000.000—

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20.500.000—

Račun
pri vsaki posojilnici hranilni št. 628.406,
pri vsaki posojilnici hranilni št. 19.384.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

prilagojena svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v t-
iskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov

Lastno založništvo.
Muzikalije.

Telefonska št. 118.

Najmodernejša črke.
Litografija.

Postna hranilnica št. 76.307.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.**

Res. fond nad
K 610.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 $\frac{1}{2}$ %